

POWIATOWY URZĄD PRACY W JAROCINIE

UL. ZACISZNA 2, 63-200 JAROCIN

tel.: (62) 747 35 79 fax: (62) 747 73 88

e-mail: sekretariat@pup.jarocin.pl

www.pup.jarocin.pl

ANALIZA SYTUACJI NA RYNKU PRACY POWIATU JAROCIŃSKIEGO

Z UWZGLĘDNIENIEM OSÓB W WIEKU 30-50 LAT

CHARAKTERYSTYKA POWIATU

Teren powiatu jarocińskiego obejmuje w swych granicach administracyjnych cztery gminy: Jaraczewo, Jarocin, Kotlin i Żerków położone na obszarze 587,7 km kwadratowych.

Gmina Jaraczewo z racji swego usytuowania geograficznego ma charakter typowo rolniczy. W związku z tym główną funkcją gminy jest produkcja rolna, funkcją dodatkową zaś jest działalność gospodarcza w sferze wytwórczej i obsługi rolnictwa. Równoległe z rozwojem sektora rolnego powstają i rozwijają się firmy i instytucje zajmujące się szeroko pojętą obsługą rolnictwa, na przykład weterynaryjną, bankową, transportową, usługami sprzętowymi, zaopatrzeniem w nawozy, pasze i środki do produkcji rolnej oraz materiały budowlane. Sektor produkcyjno - usługowy charakteryzuje rozwój zróżnicowanych form organizacyjno - prawnych.

Sfera gospodarcza Gminy Jarocin jest bogata i różnorodna. Można jednak zauważyć pewne trendy, przeważają branże: odzieżowa, budowlana, rolno-spożywcza, elektromaszynowa oraz drzewno-meblarska. W gospodarce gminy Jarocin ważną pozycję zajmuje przemysł.

Na terenie gminy Żerków zauważalny jest brak dużego przemysłu. Jest to obszar typowo rolniczy i w związku z tym większość usług związana jest z rolnictwem i działalnością rolniczą. Perspektywą dla gminy Żerków jest jednak rozwój turystyki, agroturystyki, bazy hotelowej, budownictwa jednorodzinnego oraz utrzymanie ekologii w środowisku naturalnym.

Gmina Kotlin jest gminą o wysokim poziomie produkcji rolnej. Pomimo ochrony ziemi rolnej przed zmianą użytkowania, na terenie gminy preferuje się lokalizację przemysłu rolno-spożywczego. Żyzne gleby i korzystne warunki klimatyczne predestynują gminę do intensyfikacji produkcji rolnej, warzywniczo-sadowniczej, w tym produkcji zdrowej żywności.

Na terenie powiatu jarocińskiego użytki rolne stanowią ponad 71% powierzchni ogólnej, z których prawie 90% to grunty orne, lesistość wynosi 18,6%. Dogodne ukształtowanie rzeźby terenu stwarza korzystne warunki dla prowadzenia gospodarki rolnej. Najwyższym wyróżnikiem jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej odznaczają się grunty gminy Kotlin, a następnie w kolejności pozostałych gmin: Jarocin, Jaraczewo i Żerków. Rolnictwo powiatu to w znaczącej części indywidualne gospodarstwa rodzinne.

W gospodarce powiatu jarocińskiego ważną pozycję zajmuje przemysł. Stanowi on źródło utrzymania dla około 30% ogółu pracujących. Cechą charakterystyczną regionalnego przemysłu jest zdecydowana przewaga przedsiębiorstw mikro, małych i średnich, których zaletą jest duża mobilność i elastyczność w dostosowaniu się do reguł gry rynkowej.

STRUKTURA BEZROBOCIA

Zjawisko bezrobocia w powiecie jarocińskim jest wyjątkowo niekorzystne. Fakt, że bezrobotni są najczęściej członkami rodzin wieloosobowych, posiadających dzieci oznacza, że krąg osób doświadczających bezpośrednich i pośrednich skutków jest bardzo szeroki. Bezrobocie powoduje przede wszystkim degradację ekonomiczną osób i rodzin nim dotkniętych. Gwałtowny spadek dochodów rodzin prowadzi do przymusowego oszczędzania poprzez ograniczanie, a nawet rezygnację z zaspokajania niektórych potrzeb; zmusza do korzystania z finansowej i rzeczowej pomocy zewnętrznej (głównie rodzin i ośrodków pomocy społecznej), zaciągania pożyczek, zalegania z opłatami za czynsz itp. Najdotkliwiej ekonomiczne skutki bezrobocia odczuwają rodziny wielodzietne i niepełne, w których utrata pracy głównego żywiciela oznacza niemal natychmiastowe pogorszenie i tak na ogół trudniejszych od przeciętnych warunków życia. Skutki bezrobocia dorosłych nie tylko zmieniają bieżącą sytuację dzieci, ale mogą zaważyć również na ich przyszłych losach w związku z ograniczonymi możliwościami realizacji planów edukacyjnych. Brak perspektyw zatrudnienia oraz możliwości dodatkowego zarobkowania powoduje degradację pozycji społecznej bezrobotnych. Długotrwała bezczynność zawodowa wywiera negatywny wpływ na ich samopoczucie i stan zdrowia, sprzyja frustracji, budzi obawy o los własny i najbliższych, rodzi poczucie braku chęci do życia.

Stopa bezrobocia w powiecie jarocińskim na koniec czerwca 2017 roku wynosiła 4,8 % i porównując do pozostałych powiatów z województwa wielkopolskiego powiat jarociński ma jeden z wyższych wskaźników. Biorąc pod uwagę ostatnie lata można jednak zaobserwować zmienność wielkości stopy bezrobocia. W końcu roku 2014r. wynosiła 10,9, w 2015r. wynosiła 8,9%, natomiast w końcu grudnia 2016r. wynosiła 5,8%, a w maju 2017r. 5,1%.

Analizując strukturę bezrobocia w powiecie jarocińskim widać wahania poziomu bezrobocia. W roku 2014 poziom bezrobocia wynosił 2863 osób, w tym 1634 kobiety. W roku 2015 wynosił 2379 osób, w tym 1375 kobiet. W roku 2016 wynosił 1536 osób, w tym 935 kobiet. Natomiast według stanu na koniec czerwca 2017 roku zarejestrowanych było 1269 osób bezrobotnych, w tym 741 kobiet, co stanowi 60% ogółu bezrobotnych.

W Polsce wiek pracownika nie jest cechą obojętną w osiągnięciu dobrej pozycji zawodowej. Zarówno osoby młode, jak i starsze, borykają się ze znacznymi problemami dotyczącymi znalezienia, bądź utrzymania zatrudnienia, czego odzwierciedleniem są niezmiennie od kilku lat wysokie wartości bezrobocia wśród tych grup. Problemy osób młodych wynikają głównie z braku doświadczenia, a osób starszych z faktu, że są mniej energiczne niż kiedyś, a to - zwłaszcza w przypadku stanowisk produkcyjnych - skutkuje niższą ich wydajnością. Wciąż jeszcze wielu pracodawców nie dostrzega korzyści płynących z zatrudnienia osób młodych oraz tych do 50 roku życia, a Polska charakteryzuje się jednym z najniższych w Unii Europejskiej wskaźnikami zatrudnienia ludności w wieku aktywności zawodowej.

Problem bezrobocia od lat niezmiennie dotyczy głównie osób młodych, które z uwagi na brak doświadczenia zawodowego mają duże trudności ze znalezieniem zatrudnienia. Pracodawcy bowiem znacznie chętniej zatrudniają osoby posiadające już staż zawodowy, a jednocześnie sami absolwenci mają nierzadko wysokie wymagania dotyczące wielkości wynagrodzenia w pierwszej podejmowanej przez nich pracy. Podobny problem dotyczy osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, których pracodawcy niechętnie zatrudniają z uwagi na wiek.

Jednak największą grupę stanowią osoby bezrobotne w wieku 30 do 50 lat, ich udział wynosi 42,9% tj. 545 osób, w tym 359 kobiet.

Problem długotrwałego bezrobocia, znacznie częściej niż osób młodych (do 30 roku życia) i powyżej 50 roku, dotyczy osób w grupie wiekowej 30-50 lat. Liczba bezrobotnych długotrwale zarejestrowanych w tut. Urzędzie w końcu czerwca 2017r. wynosiła 521 osób, w tym 343 kobiety. Z tej grupy bezrobotnych blisko połowa (49,6 %) stanowiły osoby 30-50 lat, tj. 239 osób ogółem z tego 184 kobiety.

Niepełnosprawni zarejestrowani w PUP Jarocin w końcu czerwca 2017 stanowili 100 osób, w tym 44 kobiety. Grupa wiekowa 30-50 lat stanowi 35% ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych (35 ogółem, 20 kobiet).

Osoby bezrobotne w grupie wiekowej 30-50 lat są zagrożone brakiem dostępu do korzystnej lokalizacji na rynku pracy. Co prawda argumenty przesądzające o upośledzeniu szans w tym zakresie mają inny charakter. Dla ludzi dysponujących znacznym doświadczeniem zawodowym główną barierą stanowi brak nowoczesnego, wymaganego na rynku pracy wykształcenia oraz brak pożądanych rynkowo kwalifikacji, natomiast dla osób posiadających wysokie kwalifikacje barierą jest brak doświadczenia zawodowego. Te rodzaje deficytów wspomaga specyficzne nastawienie na poszukiwanie pracy najczęściej zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami, przy jednoczesnym dystansowaniu się od zajęć innego rodzaju oferowanych aktualnie na rynku pracy.

Jeszcze kilka lat temu problemy ze znalezieniem pracy miały osoby dopiero w wieku 50+. Dzisiejsza sytuacja na rynku pracy wygląda zupełnie inaczej.

WNIOSKI I REKOMENDACJE

Z przeprowadzonej analizy lokalnego rynku pracy wynika, że osoby bezrobotne w grupie wiekowej 30-50 lat są zagrożone wykluczeniem społecznym. Okazuje się, że doświadczenie w zawodzie i nabyty staż pracy nie są już gwarancją znalezienia zatrudnienia. Pracodawcy postrzegają te osoby jako mniej chętne do tego by się rozwijać i zdobywać nowe umiejętności. Zatem trudna sytuacja na rynku pracy dotyczy wszystkich, tych młodych i tych nieco starszych wiekiem. Brak pracy przedkłada się na alienację, zwiększone ryzyko wykluczenia społecznego i znalezienia się na marginesie społeczeństwa.

Osoby reprezentujące opisywaną grupę, podobnie jak pozostałe grupy zagrożone bezrobociem nie radzą sobie z sytuacją, w której się znalazły. Powoduje to, że łatwiej i szybciej pozostają na marginesie. Brak dotychczasowych programów aktywizacji zawodowej przeznaczonych dla tej grupy wiekowej powodował utrudniony powrót na rynek pracy tych osób.

Zjawisko bezrobocia w powiecie jarocińskim jest wyjątkowo niekorzystne. Tendencja ta utrzymuje się od kilku lat, co więcej istnieją przesłanki na dalsze utrzymanie takiego stanu rzeczy. Są to między innymi:

- niechęć do zatrudniania młodych ludzi przez pracodawców z uwagi na brak doświadczenia zawodowego,
- niechęć do zatrudniania osób starszych przez pracodawców,

- brak lub niewystarczające wykształcenie i kwalifikacje zawodowe osób,
- narastające zjawisko „dziedziczenia” bezrobocia wśród lokalnej społeczności,
- wysoki wskaźnik bezrobocia powodujący pogłębianie się zjawiska wykluczenia społecznego,
- niska świadomość rzeczywistych czynników determinujących zatrudnienie,
- zagubienie i brak przygotowania młodzieży kończącej edukację szkolną do kształtowania swojej przyszłości zawodowej,
- ograniczony dostęp do wiedzy i nowoczesnych form kształcenia związany z trudną sytuacją ekonomiczną lokalnej społeczności,
- mała aktywność zawodowa i nieumiejętność poruszania się po rynku pracy.

Z przedstawionej analizy wynika, iż na jarocińskim rynku pracy istnieje wiele grup ryzyka, które wymagają wsparcia. Osoby w grupie wiekowej 30-50 lat charakteryzują się podobnie jak osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, brakiem motywacji do dalszego aktywnego działania, równie często spotykają się z niechęcią pracodawcy do zatrudnienia. Osoby te, mają problem z powrotem do aktywności zawodowej, między innymi ze względu na dezaktualizację ich kwalifikacji i umiejętności przydatnych na szybko zmieniającym się rynku pracy. Niechętnie doksztalcają się w ramach kształcenia ustawicznego, jak też często mają trudności z przekwalifikowaniem się i dopasowaniem do nowej sytuacji, np. w przypadku utraty pracy. Konieczne jest zatem podejmowanie działań zmierzających do poprawy sytuacji osób młodych i starszych na rynku pracy, i wyrównania ich szans w stosunku do pozostałych.

Reasumując, działania na rzecz osób bezrobotnych będących w grupie wiekowej 30-50 lat, warte są podjęcia, aby nie doprowadzić do sytuacji wykluczenia społecznego tej właśnie grupy.

Aktywizacja zawodowa w ramach programu, przyczyni się do zmniejszenia bezrobocia wśród osób w tej kategorii wiekowej. Realizowane działania skierowane do nich, będą miały na celu zapobiec niekorzystnym zjawiskom i zwiększyć ich szanse na uzyskanie w przyszłości zatrudnienia.

Podejmując działania w ramach programu, Powiatowy Urząd Pracy w Jarocinie ma na celu ograniczyć bezrobocie, zwiększyć zatrudnienie, wspomagać rozwój przedsiębiorczości oraz zasobów ludzkich w powiecie jarocińskim.